SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 54. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 20, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го БЕРЕЗНЯ 1992. Ч. 54. РІК XCIX.

ЛЛЄТЬСЯ КРОВ У ПРИДНІСТРОВ'Ї

Джерзі Сіти, Н.Дж. — Засоби масової інформації в Україні повідомляють про збройні сутички у Молдові, зокрема на території Придністрянської Молдавської Республіки, за створення якої проголосувало місцеве населення 1-го грудня 1991 року під час референдуму. До одеського Комітету захисту миру 5-го березня надійшла телеграма з Тирасполя від Міської ради миру з закликом зупинити кровопролиття у Республіці Придністров'я. У телеграмі зазначено, що народ Придністров'я неодноразово висловлював бажання мирно жити з усіма народами Співдружності, але на думку авторів телеграми, „націоналістичні кола Молдови прагнуть вирвати Придністров'я із СНД і приєднати до Румунії".

До комітету також надійшла телеграма від жіночого страйкового комітету Тирасполя. Жінки висловили готовність показати світові „облудність політики Молдови" з вини якої ллється кров мирних жителів, жінок.

Українська Незалежна Інформаційна Агенція „Республіка" (УНІАР), повідомила, що, у зв'язку з останніми подіями у Придністров'ї, одеський обласний комітет захисту миру скерував телеграми з закликом підняти голос громадськости з вимогою до уряду Молдови припинити насильство і кровопролиття. Телеграми скеровано до Москви на адресу Федерації миру і злагоди, до Києва на адресу республіканського фонду миру та в обласні комітети захисту миру в Україні.

У свою чергу уряд Молдови 10-го березня звернувся до керівників України з проханням бути посередником у процесі врегулювання конфлікту. Україна вже надсилала своїх депутатів у Наддністрянщину під час грудневих подій минулого року.

Детально про ті події розповідається у великому репортажі Дмитра Мосієнка, який був у Дубосарах, Кишиневі і Тирасполі.

Д. Мосієнко розповідає, що все почалося із ретельно підготованого вбивства майора міліції Ігоря Сіпченка, який, працюючи начальником дубосарської міліції, послідовно боровся проти поширення наркотиків, вміло організував операції, чітко поладив працю дубосарської міліції. Отже деякі люди хотіли його позбутися. Це сталося в ніч з 1-го на 2-ге березня. Виманили 38-річного майора Сіпченка до гуртожитку швейної фабрики, де нібито зчинилася бійка. „Ігор прибув на місце на чолі групи міліціонерів і майже відразу був убитий снайперським пострілом у голову", — пише Д. Мосієнко. Так за 50 кілометрів від українського кордону розпочався черговий виток війни.

Автор пригадує, що територія Наддніпрянщини до 1940 року входила до складу України під назвою „Молдавська Автономна Республіка". Історично для цього були підстави. Споконвіку лівий берег Дністра був заселений українцями, чорноморськими козаками. По Дністру проходив кордон України, яка входила до складу Російської імперії. Бесарабію, яку Сталін отримав в результаті пакту Молотова-Ріббентропа, 1940-го року штучно поєднано з Наднiстрянщиною і в результаті виникла Молдавська ССР.

У знов народженій Наддністрянській Республіці є Президент — Ігор Смірнов. Був створений власний банк намічена система спеціяльного забезпечення, сформована республіканська гвардія. Однак, продовжує Мосієнко, поліція залишилася у підпорядкуванні Кишенева, а Росія посилає туди Донських козаків, яких молдовани називають „головорізами", котрі підбурюють і так кволе деревце російської демократії.

Імперські сили, — перш за все військово-промисловий комплекс, дезорієнтують населення Наддністрянщини щодо намірів уряду Молдови, сказав Мосієнко ві директор служби політичної аналізи Республіки Молдова. „Вони привели до

(Закінчення на стор. 3)

СНД НЕ МАЄ ПЕРСПЕКТИВ

Київ (УНІАР). — Як уже інформовано, в п'ятницю, 13-го березня, в Москві відбулася зустріч керівників держав — учасниць СНД, у якій взяв участь прем'єр-міністер України Вітольд Фокін. Повернувшись в Україну, він 16-го березня виступив на пресовій конференції, присвяченій підсумкам цієї наради, а також тристоронній зустрічі — України, Росії та делегації Великої сімки, яку очолив міністер фінансів Франції, касир Европейської економічної спільноти Жан Клод Тріше.

За словами Фокіна, Україна покищо вважає передчасним ставити питання про свій вихід із СНД на зустрічі глав держав СНД в Києві 20-го березня. „Проте я не бачу перспектив для СНД", — сказав Фокін і пояснив, що на певному етапі будуть вирішені спірні питання і потреба СНД відпаде.

Прем'єр-міністер України опротестував повідомлення російських засобів інформації, які насвітлили підписання Україною угоди про солідарну відповідальність за борги колишнього Союзу як капітуляцію перед Росією і Великою сімкою. „Правда полягає в тому, — заявив В. Фокін, — що ми приєдналися до угоди з 28-го жовтня 1991 року тільки і виключно тому, що Росія і Велика сімка погодилися прийняти ті вимоги, які ми висували ще восени минулого року".

Далі Фокін назвав головні з цих вимог. Сторони погодилися на співробітництво вання України і Росії в Міждержавній раді з нагляду за обслуговуванням зовнішніх боргів колишнього СССР. Інші республіки можуть мати свого колективного співголову, який працюватиме за принципом ротації. Раніше ні Росія, ні представники Великої сімки і чути не хотіли про це, наполягаючи на монопольному головуванні Росії.

Уповноважений банк забезпечить повну відкритість своїх операцій Міждержавній раді, а відтак усім республікам . Фінансовий контролер банку буде призначений Міждержавною радою на конкурсній основі. Йому буде надана вся наявна документація уповноваженого банку і він звітуватиме щороку на Міждержавній раді.

Зовнішньоекономічний банк, підпорядкований центральному банкові Росії, до 13-го березня категорично відмовлявся надавати Україні в повному обсязі інформації щодо зовнішніх боргів СССР. На московській нараді 13-го березня вирішено, що розподіл голосів у Міждержавній раді здійснюватиметься з урахуванням частки боргу кожної республіки, але для прийняття рішення треба буде не менше 80 відсотків голосів. Росія ж наполягала на тому, що досить простої більшости голосів. Фокін також сказав, що всі згадані вимоги України щодо сплати зовнішніх боргів підтримали 14 колишніх союзних республік 25-го лютого ц.р. на нараді керівників держав СНД.

Вийшла праця проф. І. Коропецького про українську економіку

Едмонтон. — Видавництво Канадського інституту українських студій видало англійською мовою збірку статтей професора Темплського університету Івана С. Коропецького п.з. „Development in the Shadow: Studies in Ukrainian Economics". („Розвиток у тіні. Дослідження української економіки").

У статтях, що їх автор писав протягом десяти років, вказано на рішальний та відємний вплив російської окупації України за царського і комуністичного режимів на розвиток економіки України. У першій частині книжки маємо розгляд інтеграції економіки України в Російську імперію та СССР. У другій частині — розгляд економічних прав, а третю — проф. І. Коропецький присвячує заслуженим економістам Івакові Вернадському і Титові Войнаровському та накреслює ріст наукової економіки в Україні XIX сторіччя.

Цю 311-сторінкову книжку в твердій обгортці можна набути у В-ві Канадського Інституту Українських Студій, або в його представників: Canada CYUS Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alta. T6G 2E8; United States Ukrainian Academic Press, 6931 South Yosemite, Englewood, Colo. 80112.

Наджібулла передасть владу тимчасовому урядові

Пешавар, Пакистан. — Президент Афганістану Наджібулла заявив у середу, 18-го березня, що готовий передати владу перехідному урядові який, за його словами, „повинен принести мир, зберегти єдність Афганістану і провести вибори".

Представник однієї з найбільших опозиційних партій „Джаміят-і-іслямі" негайно заявив з цього приводу, що передові частини муджагединів увійдуть в Кабул раніше, ніж буде вибраний тимчасовий уряд.

Радіо Ісламабаду повідомило, що президент Наджібулла виступив після напружених переговорів зі своїми генералами, які він веде від понеділка. Переговори почалися зразу ж після того, як муджагедини активізували атаки на місто Мазарі-Шариф. Як повідомили представники командування афганських партизанів, у середу під їх натиском здалося місто Мазарі Шариф, великий стратегічний пункт на півночі Афганістану, який досі обороняло військо кабульського режиму.

Як твердять військові спеціялісти, якщо повідомлення муджагединів відповідає дійсності, захоплення Мазарі-Шарифу стане однією з найбільших перемог партизанів за 13 років громадянської війни. Поперше, у місті розташована величезна база кабульських військово-повітряних сил, подруге, воно стоїть на шляху з Кабулю в Гайратон, через який здійснюється доставка вантажів зі Совєтського Союзу.

Крім Мазарі-Шарифу партизани захопили ще три міста у провінції Балх і тепер ведуть бої за столицю провінції Саманган місто Айбак.

У своєму виступі Наджібулла не згадав про успіхи партизанів.

За даними військових спеціялістів, після припинення американської допомоги муджагединам і совєтської допомоги кабульському режимові, ні одна з воюючих сторін не здобула переваги у війні. Муджагедини утримували під своїм контролем провінцію, Наджібулла — великі міста.

Відбулася зустріч ієрархів Православної Церкви

Стамбул, Туреччина. — У п'ятницю, 13-го березня, в цьому місті, колишньому Константинополі — столиці Візантії, зібралися ієрархи Православної Церкви, які об'єднують 300 мільйонів вірующих. Вони зустрілися, щоб обговорити нинішній стан Церкви, її відносини з Ватиканом і заходи щодо об'єднання своїх вірних.

Патріярх Константинопольський Варфоломей I заявив, що Православна Церква переживає критичний момент своєї історії. На зустрічі були присутні 12 первоієрархів, які представляють 14 митрополій, серед них Патріярх всієї Руси Алексей II, патріярхи Єрусалиму, Антіохії, Болгарії, Румунії, Сербії і Александрії. Патріярх Варфоломей вважається у Православній Церкві першим серед рівних, свого роду координатором їх дій і виразником їх поглядів.

Більшість ієрархів висловили стурбованість діями Ватикану у Східній Европі, зокрема, на території колишнього Совєтського Союзу. Ватикан, на їх думку, на словах прагне діялогу і зміцнення відносин зі Совєтським Союзом, а на ділі намагається підірвати її становище у традиційно православних країнах. На думку більшости митрополитів, найбільша загроза — від католиків східного обряду, які дотримуються обрядів Православної Церкви, але головою християнської церкви вважають Папу Римського.

Не зважаючи на інтенсивний 20-річний діялог між двома Церквами, заявили митрополити, відносини можуть погіршитися і навіть привести до повного розірвання, якщо Ватикан не зупинить свою підривну діяльність. Варфоломей намагався вгамувати лють сторін і твердо стояв на позиціях з Римом.

УКРАЇНА ПОЗБУДЕТЬСЯ ТАКТИЧНОЇ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ ДО ЛИПНЯ

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Сердж Шмеманн інформує у числі з 19-го березня, що президент Російської федерації Боріс Єльцин заявив закордонним кореспондентам, що Україна позбудеться всієї тактичної атомової зброї до липня цього року, тобто перевезе цю тактичну зброю на територію Росії для знищення.

Представники Уряду України заявили в Києві, що вони не мають певности чи Росія, збирається знищувати тактичну атомову зброю — правдоподібно частина її буде продана за грубі більйони долярів і друге, президент Росії не повинен вмішуватись до внутрішніх справ України і говорити в її імені на пресовій конференції. В кожному разі з Києва немає потвердження про дальший перевіз тактичної зброї, здержаної з наказу президента Леоніда Кравчука, який також висловив застереження і сумнів чи Росія нищить ракети і чи вона має усі технологічні спроможности для цього.

Оправдуючись перед закидом, Єльцин заявив кореспондентам і групі російських парляментаристів, що Л. Кравчук у приватній розмові заявив йому про зміну рішення перевозу ракет і що Україна дотримає домовлености, прийнятої раніше на нарадах голів країн Співдружності Незалежних Держав, які постановили, щоб всю тактичну зброю передати Росії до половини 1992 року. Домовленість була темою розмов між країнами СНД і високими представниками американського Уряду, в тому числі з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером. Україна погодилась тоді передати тактичні атомові ракети для знищення, але Уряд Л. Кравчука шукає тепер запевнення чи Росія дійсно збирається знищувати передані їй ракети, чи має іншу приховану ціль, не зовсім корисну для України і вільного світу взагалі.

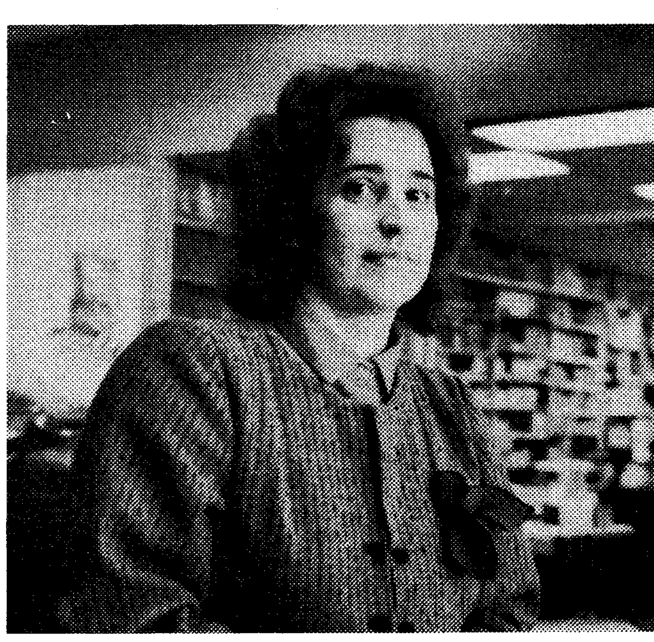
Виглядає, — каже у своїй інформації Шмеманн, — що Україні дуже залежить на тому, щоб вона була прийнята в членство Міжнародного Монетарного Фонду і Міжнародного банку реконструкції, а також, щоб отримала від згаданих інституцій поважнішу економічну і фінансову допомогу для відбудови своєї господарської системи та евентуальнього переходу економіки до системи вільного ринку.

Ці й багато інших важливих справ, наприклад, армії, власної валюти, розподілу майна колишнього СССР, будуть предметом розмов голів країн СНД на конференції, яка розпочинається в п'ятницю, 20-го березня в Києві. Росія вже проголосила своє рішення у справі формування своєї окремої армії в числі 1,5 міл. вояків; Україна, очевидно, не зацікавлена такою великою армією, яка є дуже коштовна, але не зважаючи на релятивно невисоке число армійських частин, на Заході і на Сході трапляються недруги України, які обвинувачують її в усіх гріхах світу, навіть в „мілітаризмі", — кажуть розважливі політичні спостерігачі і аналітики. Справа війська буде одною з важливих точок згаданих нарад в Києві.

Щоб підкреслити, що проблема співпраці з Україною і полагодження з нею спірних питань оцінюється в Москві поважно, Єльцин найменував Юрія Дубініна, колишнього представника СССР до ООН, а пізніше амбасадора Москви до Вашінгтону на керівника дипломатичної групи, яка має вести переговори з Україною у справі війська, чорноморської фльоти, розподілу майна і економічних справ.

Журналістка на політичному пості

Джерзі Сіти, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Наша недавня гостя з України є рідкісто серед приїжджих, що ми їх маємо нагоду зустрічати. Вона по званні — товаришка по праці — журналістка, але після декількох хвилин розмови довідуємося, що тепер вона вступила у політичне життя, обрана головою районового виконавчого комітету Тлумача у Івано-Франківській області.

М. Роздольська після інтерв'ю в „Свободі".

Питаємося Мирослави Роздольської, як це сталося, що вона замінила тепер перо на політику. І вона розповідає нам, що була депутатом районової ради, а коли звільнили з голови райвиконкому партократа, її обрано спонтанно на цей адміністративно-політичний пост. Не легко їй бути на цьому пості, маючи трьох дітей, але вона по геройськи стверджує, що треба будувати Україну самому та і тому кинула працю журналістки в газеті „Галичина", ролю матері і веде адміністрацію Тлумача та його околиць в перехованні, що може на цьому відповідальному пості дещо зробити для покращання економічно-соціяльних умовин.

Справи соціяльного захисту були їй близькі, як журналістці та й тепер вона їх ставить на першому місці.

В районі, що тепер під її зарядом є можливості вирощувати цукрові буряки, овочі, картоплю, тютюн, а до того — це екологічно чисті продукти, що зараз незвичайно важливе. Тепер старається в районі ввести приватну господарку, залишилося всього п'ять колгоспів, але для вирощування земних плодів бракує машин для малих господарств і тому досі лише 80 господарств взяло до управи землю для себе.

Близька вже весна, посів і збір — це велика турбота М. Роздольської та буде для району великим іспитом, а тим самим і для неї. Це й причина, що М. Роздольська приїхала до ЗСА на короткі відвідини.

Вона шукає контактів із зацікавленими бизнесменами чи підприємствами тут, які могли б допомогти розвинути в її районі господарку, а передусім переробку молочних та м'ясних продуктів, хлібопечення, замороження свіжих продуктів — одним словом все, що включає сільське господарство. В районі Тлумача мо

(Закінчення на стор. 3)

ДОПОВІДЬ ПРОФ. В. БРЮХОВЕЦЬКОГО

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка і Українська Вільна Академія Наук влаштовують доповідь проф. Вячеслава Брюховецького, ректора Києво-Могилянської Академії в Києві, який говоритиме на тему: „Концепція відродження Києво-Могилянської Академії, як модерного університету". Доповідь відбудеться в суботу, 21-го березня 1992 р. о год. 5-ій по полудні в Домі НТШ в Ню Йорку при 63 Четвертій авеню (між 9 і 10 вулицями).

У СВІТІ

В СУБОТУ, 21-ГО БЕРЕЗНЯ, до Іраку прибуде наступна, з черги 35-та група інспекторів ООН на чолі з англійцем Дереком Батбі. Її завданням є розшук схованих Саддамом Гуссейном балістичних ракет „Скад" і знищення устаткування для їх виготовлення. Ірак продовжує спроби зберегти в недоторканості ракетне виробництво, у висліді цих спроб зростає протистояння між режимом Гуссейна і ООН. Спостерігачі застерігають, що конфлікт може закінчитися бомбардуванням Іраку воєнними літаками антиіракської коаліції.

В ПОНЕДІЛОК, 16-ГО БЕРЕЗНЯ, в столиці Таджикістану Душанбе відбулося урочисте відкриття амбасади З'єднаних Стейтів Америки. На церемонії виступили міністер зовнішніх взаємин Таджикістану Лакім Каюмов і тимчасовий радник у справах ЗСА в Таджикістані Едмунд МекВіллімс.

У ПОНЕДІЛОК, 16-ГО БЕРЕЗНЯ, правничі експерти ООН закінчили працю над проєктом резолюції про заборону продажу зброї для Лібії і припинення повітряного зв'язку з нею. Проєкт передбачає подальший тиск на Лібію, якщо вона не прийме умов ООН і не видасть на вимогу ЗСА і Великобританії двох терористів, винних у загибелі 270 пасажирів літака над шкотським містом Лакербі в 1988 році. Тим часом Лібія звернулася до Міжнародного суду в Гаазі з просьбою заборонити ЗСА і Великобританії домагатися торговельних і економічних санкцій щодо неї.

ХОРВАТІЯ ОГОЛОСИЛА, що відкриває свій повітряний простір після шестимісячної заборони, викликаної міжнаціональною війною. 5-го квітня хорватська летунська компанія відновить пасажирські полети. Однак війська „югославської народної армії" продовжують втримувати до третини хорватської території і белградські власті стверджують, що контролюють повітряний простір всієї колишньої Югославії.

В АМЕРИЦІ

ДО ВАШІНҐТОНУ ПРИЗНАЧЕНО нового японського амбасадора Такаказу Куріяму, який вже при кінці березня розпічне своє урядування в столиці ЗСА. Т. Куріяма, — це 60-літній професійний дипломат, який до цих пір займав найвище становище у міністерстві закордонних справ Японії та, як і багато інших його японських колег-дипломатів, кінчав свої студії в ЗСА. Крім того в Японії він був відомий із своїх надто прихильних ставлень до ЗСА, від чого ніколи не відмовлявся навіть впродовж останніх не надто добрих взаємоспілкувань обидвох країн. Аналітики твердять, що тому його призначено на амбасадора до ЗСА, щоби наладнати дещо надщерблені іншими політика ми відносини поміж ЗСА і Японією.

УРЯДОВІ ЗІСТАВЛЕННЯ показують, що минулого місяця будівництво житлових приміщень та індустріяльного виробництва значно зросло, що на думку багатьох аналітиків є конкретними доказами економічного відродження. Будівництво у лютому зросло на 9.6 відсотка, що є найвищим за минулих два роки.

У ВЕРМОНТІ, ДЕ ІСНУЄ високий відсоток безробіття, вирішено уможливити безробітним безкоштовне перевишколення. Аллен Еванс, стейтовий координатор технічної освіти для дорослих, сказав, що це було надзвичайно розумним потягненням стейтових властей, яке дало можливість перекваліфікуватися, а з тим і можливість праці. За короткий час зголосилося 800 безробітних мешканців стейту, які безкоштовно у місцевих центрах технічної освіти матимуть можливість брати курси, почавши від комп'ютера до автомобільних механіків.

КОРИСТАЮЧИ З БЮРОКРАТИЧНИХ залеглостей, сотні нелегальних імігрантів в'їжджають до ЗСА, вживаючи летовище ім. Кеннеді біля Ню Йорку кожного тижня. Працівники Іміграційної і натуралізаційної служби твердять, що в минулих шести місяцях найбільша кількість незаконних імігрантів прибула до ЗСА саме через нюйоркське летовище ім. Кеннеді. Вони просто виходять з літака з фальшивими пашпортами, підробленими візами, а то й без жодних документів, і просять політичного азилю. Американський закон вимагає переслухання для кожного із таких імігрантів, тому їм дозволяють залишатись до призначеної дати на переслухання, одначе більшість з них раз увійшовши в русло мешканців Ню Йорку на такі переслухання ніколи не приходять. Зарадити цьому дуже важко, бо немає приміщень, в яких можна б перетримувати таких осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Цікава стаття про Україну і її Президента

,,Волл Стріт Джорнал" — одна з найповажніших газет в Америці, яка втішається особливим авторитетом у справах економіки. Сама назва того часопису свідчить про тісний зв'язок газети з ненависними для російських комуністів ,,акулами Волл Стріту" — тієї вулиці в Ню Йорку, де зосереджені централі найбільших банків та осідок нюйоркської біржі. З уваги на той характер газети ,,Волл Стріт Джорнал" особливо приємно знайти на його сторінках з 17-го березня довгу і надзвичайно прихильну Україні статтю під цікавим заголовком: ,,Будуючи державу, голова України став терням у боці Єльцина". Велика частина статті присвячена Леонідові Кравчукові. Автор статті пригадує комуністичне минуле Кравчука і наводить різні місця з розмови з ним. Наприклад, заяву Кравчука: ,,Мусимо бути мудрішими, ніж Москва, бо тільки тоді переможемо". Переповідає визнання Кравчука, коли прийшов ,,зворотний пункт" у психо-політичній настанові Кравчука. Це було у 1987 році, коли зголосився до Кравчука якийсь дослідник і просив дозволити йому перечитати архіви, що стосувалися великого голоду 1933 року. Всупереч забороні партійного проводу Кравчук, у віданні якого були також партійні архіви, дав дозвіл, сам зацікавився і перечитав документи, як було зорганізовано в Україні насильну колективізацію із фізичним винищенням семи мільйонів українців. Автор статті характеризує Кравчука, як надзвичайно вдумливого політика і тактика, подібного до шахіста, який з надумою дуже обережно посуває фігури на шахівниці.

Автор статті порушує різні моменти сучасної ситуації в Україні та можливості дальшого розвитку подій, вказує на спротив Кравчука щодо окремої валюти в Україні й окремої армії — в тих обох преважливих справах Єльцин поступився. Покликується на думку якоїсь Галини Старовойтової, дорадниці Єльцина у справах народів Співдружности, що Україна виступить зі Співдружности, бо прагне бути цілком самостійною і боїться будь-якого верховодства Москви. З цілої тієї статті видно подив автора щодо Кравчука як лідера, який мусить переборювати різні перешкоди та водночас ,,будувати державу". Розмовляв з Іваном Плющем, головою Верховної Ради, та з Вячеславом Чорноволом. Стверджує коротко, без коментаря, що Чорновіл ,,організовує опозицію" проти Кравчука, але Кравчук, мовляв тримає твердо в руках віжки державної керми.

Від себе можемо тут висловити здивування, як Вячеслав Чорновіл, патріот, що сидів у совєтській в'язниці і був одним із шести кандидатів на президента України, не розуміє, що перед представником великої американської газети не вільно виступати проти лідера країни, хоч би навіть він дуже не подобався, а треба підкреслювати існування єдиного фронту. Ту саму помилку Вячеслав Чорновіл зробив недавно у розмові з представником ,,Ню Йорк Таймсу", — видно, що його темперамент та персональна амбіція закриває прийняті у західньому демократичному світі норми зв'язків з чужинецькою пресою.

Автор статті не бавиться у ворожбита і не ставить крапок над ,,і" щодо дальшого ходу подій в Україні. Але й не піддає сумніву, що ступнева й обережна ,,будова держави", як він часто висловлюється, завершиться успіхом. В іншому випадку він не прославляв би Леоніда Кравчука, як ,,будівничого держави" — англійський вислів ,,нейшен" мав тут значення не нації, а держави. Кравчук зробив на нього велике враження.

Не слід прив'язувати до будь-якої статті в чужомовній пресі надто велике значення. Але куди краще зустріти голос прихильний, ніж ворожий. Минулого тижня у ,,Вашінґтон Пості" була також надзвичайно прихильна Україні стаття Збіґнєва Бжезінського, колишнього дорадника президента Джиммі Картера для справ крайової безпеки. Бувають інколи і непристойні атаки, буває туга за Совєтським Союзом. Але і тут виявляється відвічна істина, що добро перемагає зло. Кількість приятелів України зростатиме.

Д-р Омелян Бей

ДО ПИТАНЬ ВАЛЮТНИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВ СНД

I

Референдум 1-го грудня 1991 року закінчив еру СССР. За ініціятивою трьох республік: РСФСР, України й Білорусі створено Співдружність Незалежних Держав (СНД) — вільне, малозобов'язуюче об'єднання колишніх республік, що базується на добровільності вибору. І хоч СССР перестав існувати, його проблеми продовжують жити. Однією з них є питання валютного порядку колишніх республік. Підуть вони незалежною дорогою чи, у світі нарощуваних співзалежностей, будуть підшукувати нові варіянти співжиття. Будучи визнаними світовим співтовариством рівноправними партнерами, колишні республіки входять у міжнародні політичні й економічні організації, деякі вже створюють власні армії, корінні інституції тощо. На порядок дня приходять теж питання створення власних грошових одиниць. Естонія вже видрукувала свої крони, Литва і Латвія друкують свої. Українська гривня і гріш можуть увійти в обіг вліті чи восени цього року. Вірменія також заявила про випуск власної валюти. Задумує це зробити і Молдова, де початкова ейфорія за об'єднання з Румунією притихла. Адже життєвий стандарт Молдови куди вищий від румунського і тому якось ,,невигідно" Молдові покидати систему єдиного ринкового простору колишнього СССР. Зрештою, в наслідок різних переплетень економічних зв'язків, що існували до розпаду, пов ний вихід Молдови, а навіть і України є не лише непрактичним, але і неможливим, принаймні, на ближчу перспективу. Тому введення власної валюти не є конче наслідком політичних амбіцій, вагомішими є економічні мотиви захисту власного ринку від спадної тенденції совєтського карбованця. Адже держава може бути самостійною і в той же час вживати валюту іншої держави (наприклад, Люксембурґ вживає бельгійського франка).

Минулого року на конференції у Маасштріхті, Голляндія, держави ЕС погодилися до кінця цього століття ввести єдину европейську валюту — ,,екю". Єдина валютна одиниця ряду держав є не лише теоретично, але і практично можливою. Деякі американські економісти вважають, що результативною формою співробітництва між колишніми республіками може стати схема ,,Бреттон Вудс" (Б. В.), яку запропонував відомий англійський економіст Дж. М. Кейнс у 1944 році. Система Б. В. була найбільш сприйнятливим варіянтом ввести валютний порядок після хаосу, що постав після Першої світової війни, і депресії 1929—1933 рр. Оце перший раз в історії людства переможці погодилися на введення реґулюючих засобів у міжнародну фінансову структуру. Держави-учасниці системи Б. В. прекрасно розуміли недотягнення золотого стандарту. За схемою Б. В. золото, втративши монаршу владу над обміном, мусіло ділити владу з американським доляром. Тобто замість визнавати золото у формі автократа, держави погодилися, що паритет їх валют визначуватиметься у відношенні до золота і до американського доляра. Паритет доляра був визначений унціями щирого золота (35 дол. за одну унцію). Хоч схема Б. В. базувалася на стійкості золотого стандарту, головним коріґентом мав бути доляр, де будь-які зміни у валютних ратах вирівнювали на підставі договорів, якщо зміни у валютних ратах були вищими або нижчими від допустимих коливань (наприклад, від 1% до 2.5% в обох напрямах). Маючи тепер ,,дуалістичну монархію" зміни в валютах можна було передбачити, допускаючи певну ,,плавучість", замість того, щоб вдаватися до коштовних засобів дефляції, яка приходила за умов золотого стандарту, коли економіку навіщували платіжні недобори.

Система Б. В. створила теж Міжнародний Валютний Фонд (МВФ), метою якого було грати ролю центрального банку, надаючи позики у допустимих розмірах тим членам, які зазнали платіжної нерівноваги. Таким чином, МВФ допомагав ліквідувати дефіцит і серйозні коливання у платіжних балянсах. Хоч американський доляр залишався єдиною резервною валютою, обмінною на вимогу держателя долярів на золото, британський фунт (Лондонський ринок золота) грав підсобну ролю, але на золото не обмінювався.

На певний період часу, скажімо, 10 чи 15 років, така система могла б стати працездатною схемою СНД й інших держав (наприклад, Прибалтика, Польща, Мадярщина), що приєдналися до такого порядку. Із зрозумілих причин, російський рубель мав би стати резервною валютою, яку обмінювали б на вимогу її держателя на золото. Українська гривня могла б грати ролю британського фунта за часів схеми Б. В. Це означає, що інші держави СНД мали б деклярувати висоту рати своєї валюти стосовно до рубля. Наприклад, 1 рубель дорівнює 2 гривням, 10 литовським літам, або 5 естонським кронам. Тобто, 0,078 грама щирого золота — 1 рубель. Або: 1 грам золота = 12,72 рубля, або 360 дол. за унцію за стандартом обміну 1992 року. Будучи відносно багатою на золото державою, Росія мала б бути приготованою платити жовтим металом на першу вимогу власника паперового стандарту.

Закінчення буде.

Лист до ЕКА

Вельмишановному Панові Едвардові Козакові сиріч ґречному дєдьові Грицеві Зозулі, а в тій же самій особі Лисові Микиті, панові на дітройтських Лисовичах, Гантерських колибах і полонинах, найбільшому в цілому світі цехмайстрові цеху весельчаків, дорогому ЕКОві в його славне 90-ліття!

Вельмишановний Пане Едварде! Дорогий ЕКО! Чесний і ґречний дєдю Пане Зозуля! Достойний маестро!

Уклінно подаю і прохаю прийняти потрійні привітання у Ваше 90-ліття!

Поперше: Поклін Вам, Достойний Ювіляте (Ювіляре! Юбіляте!) від торонтонського відділу ОУП ,,Слово", Ваших найближчих сусідів. Довгий ряд наших членів стоїть у доземному поклоні з висловами признання за Вашу громадську чутливість, за Вашу незмінну віру й надію на доброту української людини, за Ваше мистецтво кисті і слова, за Ваші неповторні дотепи й рисунки!

Подруге: Чолобитня Вам від недобитків Веселого Цеху, який ще так недавно рахував своїх майстрів, підмайстрів, челядників та підчелядників малощо не сотню! У Веселому Цехові були такі майстри, що вже їх тепер ніде не можна найти, навіть у далекій Україні — а це Понеділок, Ікер, Бабай, Ломачка, Яць. Було їм весело бувати з Лисом Микитою та з Грицем Зозулею. І нам усім було радісно й почесно бачити наші, часто мало дотепні закарлючки, друковані поруч Вереса, Лясі, Зої, Микавки, Евентуального та ще інших поважних і поважаних майстрів українського гумору. Тепер, коли нам всім на превеликий жаль перестав показуватися із свого замку в Лисовичах Лис Микита, шойно пізнаємо, що це був за Лис! Цей Лис був чарівником, мольфаром, знахаром, ворожбитом — а рівночасно добрим духом цілої нашої діяспори на цій землі сущої Бистре лисяче око підгледіло усяку замітну і незамітну подію, бистре вухо вчуло найтихіший шепіт серед найбільш голосного гармидеру, чутливий ніс занюхав кожний запах громадської кухні! Махнув Лис своїм пухнастим хвостом і вже настовбурчилися пишні пера громадських пав, павичів і павиченят, стояла дубом шерсть цуциків-муциків, пробігала дрож по більших чи менших президентах, головах, секретарях і їм подібним діячам ви доячам. Часом мусів Лис Микита голосно крикнути і показати биту стежку до правди. Про те звичайно викладав своїм здоровим розумом Гриць Зозуля, господар і ґазда не лише свого власного поля, але й широкої української неполитої ниви. Ми, звичайні собі більш чи менш дотепні весельчаки, мабуть навіть не розуміли якслід, що ЕКО — Лис Микита — Гриць Зозуля в одній людині сподобив і нас бути співучасниками неповторного Лисячого Часу.

У Лисячому Часі все було можливе, все було сказано, все намальовано, все занотовано. Все, що діялося у нас! А у нас різне діялося — у нас — у нас — діяспорників, діпістів або новоприбулих, у баняків чи старих, у нас — львівських батярів, станиславівських театральників, бойківських міняйлів, яворівських лижників, сокальських завзятців, самбірських солярів, дрогобицьких цибульників, золочівських гончарів, тернопільських кавунів, коломийських фудульників, бориславських вибушників, стрийських маслосоюзників, рогатинських січкарів, снятинських дєдів, теребовельських каменярів, бережанських розбийголов, чортківських медунів, волинських хитрунів, посянських гадаїв, холмських православних християн, перемиських каштанів, підгаєцьких мудрагелів, подільських дуків, полтавських галушок, київських вельмож, переяславських угодників, буковинських спритярів, наддністрянських кулешників, одеських жуликів, кримських папуг, миколаївських заячих пастухів, донецьких гатил, уманських гайдамаків, запорізьких запорожців, наддунайських щук і менших рибок, закарпатських перепійників, чернігівських підсусідів, воронізьких нетудихатників, поліських тутешників, підляських потайників! Все, що у нас діялось, отут і от там на протязі півстоліття! Цих п'ятдесят років пропоную назвати ,,Епохою Лисячої Думки, Золотим Часом Українського Гумору, Ерою Великого Цехмайстра Веселого Цеху ЕКА-Едварда Козака".

Потретє: Дорогий і Вельмишановний ЕКО, дорогий приятелю цілої моєї родини! На протязі майже сорок років мала я особливу честь і щастя перебувати в незвичайно для мене милому й привітному домі подружжя Козаків, покійної пані Марії і самого ЕКА в Дітройті. З тих незабутніх днів осталися лише спомини-згадки про веселі зустрічі Товариства Чорної Хмари, де співалося про рекрутів, бідну голоту, дуків, про Едварда й Кунеґунду. Там

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Олег М. Волянський

,,ЗАБУДЬТЕ ПРО СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ"

I

Намагання західніх держав, зокрема ЗСА, втримати при владі Ґорбачова як президента монолітного, ,,демократичного Совєтського Союзу", не увінчалися успіхом. Все ж таки Захід надалі не може позбутися думки, що тепер спадкоємцем колишнього Совєтського Союзу стала ,,демократична" Росія і що вона репрезентує республіки колишньої ,,злої імперії" у т. зв. Співдружності Незалежних Держав. Політики Заходу, і в першій мірі ЗСА, не хочуть зрозуміти факту, що після розпаду СССР встановилося п'ятнадцять незалежних держав і в інтересах Заходу є нав'язати з ними близькі економічні і політичні зв'язки, що кожна з тих держав має свої індивідуальні та специфічні потреби і вимоги.

Цю актуальну проблему аналізує Пол А. Ґобл, що донедавна був дорадником Державного департаменту ЗСА у справах національних меншостей колишнього Совєтського Союзу. У своїй статті ,,Забудьте про Совєтський Союз", надрукованій в американському квартальнику ,,Форейн Полісі" за весну 1992 року, що його видає фундація Карнеґі за міжнародний мир, автор журиться фактом, що неправильна політика до незалежних держав, членів СНД, вийде на шкоду обом сторонам. Він каже, що Уряд ЗСА мусить зрозуміти, що Співдружність Незалежних Держав — це не є одна держава, яким був Совєтський Союз, але ,,найбільший фіговий листок у світі", котрий прикриває дійсність, що вона є лише тимчасовим, переходовим витвором для полагодження справ нуклеарної зброї, економічних проблем, задовження СССР, прикордонних проблем тощо. Трактуючи Російську Федеративну Республіку як усоблення ,,Співдружности" та іґноруючи інші республіки, ЗСА причиняються до зросту експансивних тенденцій російських політичних та мілітарних кіл, які дали, наприклад, збільшення напруження між Росією й Україною. Таке напруження в майбутньому пошириться і на інших членів Співдружности і прискорить її розпад, бо жадна із новопосталих незалежних держав не бажає увійти в склад нової російської імперії. Нині Співдружність виконує корисну функцію: вона запевнює, що договори між Заходом і Сходом (колишнім Совєтським Союзом) будуть респектовані, вона, до певної міри охороняє Єльцина перед атаками радикальних правих і лівих кіл Росії, котрі обвинувачують його у тому, що Російська імперія втратила Україну та інші республіки. Співдружність діє як консультативний механізм для розподілу спадщини СССР, головно його економічних, військових та політичних інституцій. Тому то, каже Ґобл, ЗСА повинні підтримувати Співдружність, зарпізнатися ближче з величезними труднощами її членів та допомогти ті труднощі перебороти.

Проблеми республік колишнього Совєтського Союзу можна поділити на три групи: 1) Демократизація і перехід до ринкової господарки, 2) реґіональні міждержавні проблеми та 3) труднощі окремих республік. Перша група проблем, на загал, спільна усім членам Співдружности, — це результат тоталітарної системи, централізованої господарки та комуністичного ,,полоскання мозків". Темпи реорганізації будуть очевидно різні між сільськогосподарськими республіками, а високоіндустріялізованими.

Реґіональні проблеми є більш скомпліковані. Наприклад, радикальна реформа цін у Росії спричинила великі труднощі в інших республіках, зокрема там, де нема відповідної охорони кордонів, як, наприклад, між Росією й Україною. До цієї групи проблем належить також справа міґрації населення.

Закінчення буде.

Юліян Химинець

ЗАКАРПАТТЯ — ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

IV.

Після короткого обміну думок між дружиною і мною ми вирішили зібрати гроші. Часу на це було дуже мало, всього один день. Ще щастя, що це була неділя, коли найкраще зустрінути жертводавців біля церкви. Збірка дала разом 600 долярів, які 29-го серпня ц. р. передано на руки проф. Павла Чучки. Імена жертводавців були друковані в ,,Закарпатській Правді" 5-го вересня ц. р. Крім цього жертводавці дістали особисто письменну подяку від комітету.

Не можу закінчити свою оповідь про нашу подорож в Україну хоч коротко не згадавши про мої контакти з ,,Закарпатською Правдою". Почалося з того, що в березні 1989 року (час святкувань 50-ти ліття проголошення незалежности Карпатської України), ,,Закарпатська Правда" надрукувала серію статтей про будування Карпатської України, під назвою ,,Пошуки за істиною". Об'єктивно судячи, ці статті були базовані на історичних фактах, але були неповні. Але остання стаття цієї серії проф. Пашкевича, в якій він назвав нашого прем'єра д-ра Августина Волошина ,,авантюрником", була образлива.

Діставши березневі числа ,,Закарпатської Правди", я написав довгу статтю про творення Карпатської України і чому її уряд був змушений проголосити незалежність. Далі я запротестував проти негідного трактування нашого прем'єра, вказуючи, що він ціле життя нічого іншого не робив як боровся за здійснення права на самовизначення для українського народу Закарпаття. Зате український народ прозвав свого прем'єра ,,Батьком Народу", якого большевики замучили в тюрмі, тому він заслужив собі гідність героя народу.

Моя стаття на той час, здається, була для ,,Закарпатської Правди" дещо загостра, тому вона не вдостоїлася опублікування. Але часи змінилися. Дня 15-го березня ц. р. статтю опубліковано.

Про публікацію статті ми довідалися згодом, після того як редактор Михайло Бабидорович перевів зі мною інтерв'ю. Відтак ми довідалися, що ,,Закарпатська Правда" вже не є органом Комуністичної партії Закарпаття, бо члени колективу ,,Закарпатської Правди" під час путчу зробили зручний маневр і поставили ,,Закарпатську Правду" на позицію незалежної преси.

,,Переворот" у ,,Закарпатській Правді" має для демократичних кіл Закарпаття велике значення, бо теперішня ,,Закарпатська Правда" сильно скріпила незалежних демократів даючи щодня 89,000 екземплярів своєї газети.

Згадуване інтерв'ю зі мною ред. Бабидорича було поміщене в ,,Закарпатській Правді" 14-го вересня ц. р. п. з. ,,Доля Закарпатців". В вступі редактор пише: ,,У долях людей найповніше віддзеркалюється доля Батьківщини. Упевнений, що це стосується і нашого краю, його драматичної історії. Часом зустрічаєш ,,людей, життя яких не те, що проситься, прямо лягає на сторінки історії".

Недавно до нашої газети надійшла стаття із ЗСА від Юліяна Химинця — ,,Карпатська Україна: правда і вигадки". Працюючи над нею, я мав велику приємність від того, як автор глибоко володіє історичним матеріялом. Читаєш і зримо уявляєш описуваний час, його людей, хитросплетіння політичних інтересів різних держав. Хотілося не просто бачити автора, але і поговорити з ним. І ось ми сидимо з Юліяном Химинцем, його дружиною Марією у давно знайомій родині Кедюличів у їх перечинській оселі. Співрозмовник люб'язно погодився задовольнити мою цікавість. І перед мною розгорнулося велике життя, повне пошуків, надій, пригод, драматичних трагедій, і знова надії. Я вдивлявся у лице посивілої людини, у його променисті очі і дивувався все більше: як багато людина може".

Первісно ми плянували побути один тиждень на Закарпатті, один тиждень у Львові, а один тиждень у Києві. Але не так воно вийшло, бо проблеми на Закарпатті показалися надто скомпліковані і вимагали нашої уваги.

Після перебування на Закарпатті, ми поїхали до Києва. **На Львів нам лишилося всього два дні, тому ми мусіли зрезиґнувати з відвідин Львова, а рішили це зробити при іншій нагоді.**

Першим нашим ділом, прибувши в Київ, було скласти поклін від Закарпаття великому українському генієві Тарасові Шевченкові в Каневі. Пам'ятник Шевченкові виглядає маєстатично. Він збудований за бажанням поета, висловленого в невмирущому заповіті.

У Києві ми відвідали історичні пам'ятки, зустрілися з членами ,,Меморіялу" і нашими закарпатцями, які працюють і живуть у Києві, з-поміж яких виявився найцікавішим наш історик Юрій Бадзьо, який багато літ просидів у большевицьких тюрмах і засланнях за те, що написав книжку ,,Хочу жити", рукопис якої від нього поліція конфіскувала кількакратно.

Кажучи правду, Київ нам дуже сподобався своїм положенням, історичними пам'ятниками і чистотою вулиць. Недавно збудоване в Києві ,,Метро", яке не має в світі порівняння, стіни його зроблені з чистого мармору, а образи українських князів і визначних осіб з мозаїки.

На жаль, ми чули на вулиці мало української мови, хоча останньо ця справа поліпшується.

Про нашу поїздку в Україну, треба сказати, що ми невимовно були раді побувати знову на рідній землі і зустрінути по 52-ох роках близьких нам людей і колишніх співробітників. Сьогодні треба ствердити, що Закарпаття іде разом з іншими українськими землями до самостійного життя. Одначе Закарпаття має свої проблеми, які треба розв'язати. Найважливіша з цих проблем — це політичний русинізм, який є інспірований аґентами чужих інтересів і є сильно підтримуваний большевицькими бюрократами в Ужгороді, бо в той спосіб можна ослаблювати український самостійницький рух.

Користаючи з прихильного становища з партократією Закарпатської области, ,,Товариство Карпатських Русинів", домоглося 2-го жовтня ц. р. поставити на денний порядок Обласної ради пропозицію уділити Закарпаттю автономію. Товариство Карпатських Русинів стягнуло приблизно 200 демонстрантів, а загін поліції побив голову закарпатського ,,Меморіялу" Василя Зілгалова, члена Української Республіканської партії з Мукачева Романа Дикого і студентку Ірину Коваленко.

На другий день зібралося перед будинком Обласного

(Закінчення на стор. 3)

ЗВІТ АРТУРА ДАНКЕЛА, голови світової організації загального узгіднення тариф і торгівлі, виявляє, що ЗСА минулого року перемогли Німеччину і знову стали першуном в експорті товарів. Це місце ЗСА останньо мали ще у 1979 році. Вивіз товарів ЗСА зріс на 7.5 відсотка, на 422 біл. дол., тоді, як більшість европейських країн затрималась на тому самому рівні або знизилися у своїх експортах Експортування Німеччини впали на 4.5 відсотка до 403 біл. дол., а Японія, Франція і Англія зайняли чергові місця.

Лист...

(Закінчення зі стор. 2)

величали ми Ікера „паном письменником", пили з Дуфтою сивуху чи інший коньяк, розглядали нові делікатні рисунки Яця, розважалися дещо заплаканими дотепами Понеділка, сміялися з нових віців Лясі — а передусім насолоджувалися присутністю ЕКА. Була для мене теж особлива нагода в часі вакацій у Гантері зазнавати приязні від цілої родини Козаків. За всі ті чудові зустрічі дуже вдячна ЕКОві, як теж за прикрасу моїх віршів. Дорогий ЕКО! У дні Вашого ювілею кланяюся Вам три рази по три та дякую Вам за добро й прихильність та за ласку Вашої приязні!

Ваша підчелядниця
Марго, Ник Колька
і проче

ЕКО І ХХ СТОЛІТТЯ

Кожна декада віку оцього
належить Едвардові Козакові:
Дитинства час — перша декада,
друга декада — стрілецька громада.
Третя декада — то Комарева,
а що четверта — то втікачева.
П'ята декада — Дітройт і Лис,
шоста і сьома — малярський час.
Восьма й дев'ята — час слави й змін,
а на десяту від всіх нас поклін.

ШИРОКО ВІДОМИЙ скандал банку Палати Репрезентантів, який досі у меншій чи більшій мірі приписували демократам, почав набирати швидкости бумеранґа та навіть зачепив республіканців. Мова не про звичайних собі членів Республіканської партії, чи конґресменів, а йдеться тут про членів кабінету президента Джорджа Буша. Ото ж на листу тих, які виписували чеки без покриття потрапили секретар Департаменту оборони Ричард Чейні, який був конґресменом з Вайомінґу від 1979 до 1989 року, секретар Департаменту праці Линн Мартін, член Палати Репрезентантів з Іллиной від 1981 до 1991 року і секретар Департаменту сільського господарства Едвард Медіґен, що був конґресменом з Іллиной від 1973 до 1991 року.

СПОСТЕРІГАЧІ ПОЛІТИЧНОЇ арени кажуть, що президент Джордж Буш поводиться, як людина, що поклала край своїм турботам з конкурентами та іншими проблемами своєї передвиборчої кампанії. На диво так само думають і обидва політичні фронти Республіканської партії, бо з його останніх виступів і промов бачуть, що він старається заспокоїти як своїх партійних прихильників, так і консервативних республіканців та доказати їм, що він таки найкращий кандидат. Беручи під увагу взаємоплюгавлення демократичних кандидатів, президент Буш може бути правий.

Журналістка...

(Закінчення зі стор. 1)

гла б розвиватися також будівельна індустрія, можна б експортувати глину, цеглу, вапно, але... для цього потрібно знаряддя, технічне обслуговування і знання як це робити.

М. Роздольська каже, що в її районі будується великий консервний завод, хочуть заснувати ґімназію, є кооперативи, що можуть допомагати приватним господарствам, бракує однак гроша, пального і технічних влаштувань. Хто в тому зацікавлений? — питає наша гостя і подає число телефону, на якому можна з нею говорити аж до від'їзду 24-го березня. Це (203) 375-6995.

Ми хочемо запевнити її, що знайде вона тут напевно відгук наших „діяспорців", що так живо тепер зацікавлені бизнесом в Україні.

Питаємо її чи багато жінок є тепер на таких відповідальних постах, як вона і довідуємося, що в Івано-Франківській области вона одна. Але люди знали її як журналістку, вона провадила живу кампанію проти партократів, мала підтримку Руху, а передусім населення, якого в районі 56,000 що хотіло б бачити економічне відродження України.

М.Роздольська запевняє, що її ближча журналістична праця, як та, яку тепер з волі народу провадить, але на нове становище поставила її потреба сьогоднішнього часу і тут вона буде так довго, як буде цього вимагати Україна та її доля.

Ллється...

(Закінчення зі стор. 1)

влади маріонетку і подонка Ігоря Смірнова", за яким стоїть генеральний директор оборонно-промислового комплексу в Тирасполі Анатолій Большаков, який у 1989 році разом з Іваном Сілаєвим організовував антимолдовські страйки.

Сам Ігор Смірнов сказав, що у Наддністрянщині живе багато чорноморських ко - заків і що вони самі запросили донських козаків на допомогу. Найближчим часом до Надністрянщини прибуде ще 5,000 донських козаків, щоб захищати слов'ян від молдован.І Смірнов їм дуже вдячний.

Мосієнко повідомляє, що відразу після вбивства майора Сіпченка загинув ще 23-річний донський козак Міхаїл Зубков з Волгодонська, який взяв відпустку за свій рахунок і поїхав у Наддністрянщину захищати російськомовне населення. За твердженням свідків, майора Сіпченка вбили поліціянти Молдови, тому їх тієї ночі роззброїли і вивезли автобусом у Кишинів. Та перед посадкою в автобус пострілом із вікна хтось вбив донського козака Зубкова і важко поранив ще одного. Присутність донських козаків у Дубосарах уважається втручанням у внутрішні справи Молдови. Наддністрянська Республіканська ґвардія забезпечила козаків зброєю. Походний отаман козачого корпусу Віктор Ратієв повідомив, що, почувши про смерть Міхаїла Зубкова, весь Дон піднявся і висилає сюди допомогу.

На запитання, чому зазнає невдачі діялог з Кишеневом, І. Смірнов відповів, що виною цьому є імперська звичка вирішувати проблеми твердими методами. Молдова сподіється перемогти силою, не погоджується на референдум, як це було у Юґославії. Криваві події він уважає провокацією „молдовського, або, як там бажають себе нині називати, румунського боку".

В ту ж ніч, коли в Дубосарах загинули Ігор Сіпченко та М. Зубков, сили молдовського ЗМОП атакували військову частину СНД біля селища Кочієри, населення якого настроєне проти Наддністрянського уряду. Тому в атаці брали участь і місцеві підлітки. Козаки та республіканська ґвардія вранці вибили сили ЗМОП, а родини військовослужбовців вивезли в Дубосари. Бій тривав до самого вечора 3-го березня. З Наддністрянської сторони п'ять загиблих і 19 поранених, в тому числі дві жінки і два підлітки.

Д. Мосієнко під час похорону в Тирасполі чув прокльони на адресу керівництва 14-ої армії СНД, яке не втручалося у події, покинувши без захисту навіть власних вояків та їхні родини, котрих пізніше визволили козаки і гвардійці. Під Кочієрами загинули три гвардійці, в тому числі командир батальйону Воронков. Молдовські змопівці 6-го березня біля Дубосар поранили громадянина України, екскаваторника Григорія Руснака, який помер через дві години. Розмовляв Мосієнко і з військовими з частини СНД. Один капітан рішуче заявив, що армії вже час сказати своє слово.

У Дубосарах 4-5-го березня працювала погоджувальна комісія, а президент Молдови Мірче Снєгур, виступаючи в парляменті 5-го березня, засудив сепаратистську щодо Молдови політику уряду Наддністрянщини і запропонував надати цій території статус вільної економічної зони.

Голова УБС у Ґлен Спеї

До нас завітав голова Українського Братського Союзу Іван Олексин, приносячи свіжі вісті з України. Хоч всі ми маємо можливість читати в українській і американській пресі про події в Україні, але розповідь очевидця завжди цікавіша.

Коротко, але дуже повногранно голова описав події на конґресі українців у Києві, який відбувся з величезним піднесенням, ентузіязмом і вірою в перемогу. Є труднощі, але це тільки початки. Особливо зворушливим був момент, коли офіцери війська увійшли на залю з українським прапором і присягли на вірність Україні, цілуючи державний прапор . Президент України Леонід Кравчук закликав до єдности і наполегливої праці для будови своєї держави. Загальна думка на Україні, що президента Кравчука треба підтримати і побачити, який вислід праці буде за чотири роки.

Верховна Рада виявила недовір'я до існуючого уряду і доручила президентові Кравчукові підібрати людей, які б не гальмували справи. Випущені купони, які тимчасово заступають гроші, але незабаром будуть гривні. Хоч Росія і західній світ не дуже з цього задоволені, бо вони хотіли б бачити одне військо і одні гроші, але Україна мусить боротися за свою самостійність. Мусить мати свої гроші, своє військо, свою фльоту.

Рух, який є громадсько-політичною організацією, є зв'язковою або координаційною одиницею над всіма іншими. Є різні розбіжності, думки, але, при добрій волі можна знайти позитивну розв'язку. Рух видав до народу дуже гарну патріотичну відозву. В серпні у Києві відбудеться з'їзд української еміґрації і тоді будуть вирішені питання гимну, прапора й інші. Голова Верховної Ради Іван Плющ пропонує, щоб це зробила відповідна комісія.

У зв'язку з тим, що лікарня у Києві, яку УБСоюз зобов'язався устаткувати, не належить до міністерства охорони здоров'я, було запропоновано іншу лікарню, яка буде призначена виключно для лікування дітей, які постраждали в Чорнобилі і для всіх важкохворих. Діти дуже страждають. З Австрії прийшла єдина в Києві машина, яка необхідна для діягностики. Розподіл ліків і всього іншого є нелегкою справою, бо треба всього набагато більше. Все те, що присилають, — крапля в морі.

Є дві жіночі організації — Союз Українок і жіноча секція Руху, які допомагають у розподіленні і опікуються хворими і старшими.

Голова мав наради з представниками Руху, які просять контакту, допомоги.

Голова Верховної Ради Іван Плющ думає, що допомога розлінивить людей. Треба самим важко працювати для своєї держави. Допомагати треба експертами в усіх ділянках господарки.

На Софійській площі 22-го січня, незважаючи на жахливу погоду, зібралися тисячі людей. Зворушливим був момент вручення медалів для дивізійників. Є учасники УПА, яким треба виробити медалі. Є матеріяли і документи, які треба зібрати і впорядкувати. Ще багато треба зробити, підшукати відповідних людей. Працюймо ж всі для добра нашої української держави.

Ярослав Ґавур подякував І. Олексинові за вістки з України. Присутні нагородили його рясними оплесками.

Людмила Гайдар

ГРУПА ТЕРОРИСТІВ здійснила напад на воєнну базу в передмісті Атен, застріливши вартового і вкинувши бомбу в приміщення місцевого відділення банку. Відповідальність за цю акцію взяла на себе група „Революційна народна боротьба". Це ліве терористичне угрупування за останні місяці вже декілька раз нападало на урядові установи. У лютому бойовики з „Революційної народної боротьби" підклали бомбу в поліційний автобус, у висліді вибуху 11 аґентів спеціяльного формування для боротьби з безпорядками було ранено.

Закарпаття...

(Закінчення зі стор. 2)

Виконавчого Комітету з ініціятиви студентів і депутатів Обласної і Ужгородської міської ради, біля 1,500 демонстрантів і розпочали голодівку. До цієї групи приєдналися представники майже кожної політичної організації.

Голодуючі висунули такі домагання: 1) резиґнація керівництва Обласної Ради, та переведення нових демократичних виборів на багатопартійній базі, 2) розслідування діяльности урядових осіб области під час путчу 19-го — 21-го серпня ц. р.

Вислід того був, що сесія звільнила від обов'язків голови обласної Ради М. Волощука і його заступників. Але справу референдуму за автономію Закарпаття обласна Рада, яка знайшла підтримку в мадярських депутатів, не хотіла зняти з порядку дня.

Закарпатські демократичні сили не могли самі порозумітися з „Товариством карпатських русинів", тому для полагодження суперечок покликали голову Верховної Ради України Леоніда Кравчука. Кравчук прибув 19-го листопада і справу полагодив.

Ми, будучи на Закарпатті, широко обговорювали справу плебісциту на Закарпатті з провідниками Руху, „Меморіялу", з Союзом Українок та іншими організаціями. Ми договорилися, що пропаґандивну справу плебісциту візьме на себе край, а фінансову справу полагодить діяспора.

Моїй дружині і мені вдалося роздобути від приятелів Закарпаття 4,500 долярів, до яких ми доложили своїх 500 долярів. Разом 5,000 долярів ми просили Координаційний Комітет для допомоги Україні, осередок Норт Порт, Фльорида, переслати ці гроші для Руху на Закарпатті. При цій нагоді ми довідалися, що Координаційний Комітет має можливість „меч" нашу допомогу, то значить, що за наших 5,000 долярів Україна дістане 10,000 долярів. Це був неочікуваний успіх.

10,000 долярів для Закарпаття ми розділили так: 5,000 на закуплення „зіракс-прінтеру" для часопису „Карпатська Україна" в Ужгороді, 4,000 для Руху для проведення плебісциту. З решти 1,000 долярів уділено допомогу таким організаціям: Союз Українок Закарпаття, „Меморіял", часопис „Нова Свобода" в Хусті, Товариство „Просвіта" в Ужгороді й іншим.

Наша допомога Рухові дала чудові наслідки, бо Рух, діставши гроші два тижні перед плебісцитом, міг зробити все, щоб вислати якнайбільшу кількість пропаґандистів в терен. Наслідки цієї праці дали неочікуваний успіх, бо 93 відсотки голосувало „так" за незалежну Україну. Цим своїм вчинком український народ Закарпаття ще раз доказав, що Закарпаття — земля української держави.

У пам'ять покійних

Лідії Савойки та Олега Стратійчука

ІРИНА І МИКОЛА ШПИТКО
жертвують 100 дол. на допомогу
БУКОВИНСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ в РУМУНІЇ

У ВІВТОРОК, 17-ГО БЕРЕЗНЯ, у висліді вибуху автабомби, запаркованого біля ізраїльської амбасади в столиці Арґентини Буенос-Айресі загинуло 10 і ранено понад 100 осіб. Будинок амбасади є напівзруйнований.

ВИСТАВКА Л. ГУЦАЛЮКА

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує виставку нових картин Любослава Гуцалюка, відкриття якої відбудеться у п'ятницю, 20-го березня, від 6-ої до 9-ої год. вечора. Виставка буде відкрита щоденно до п'ятниці, 27-го березня, від год. 12-ої полудні до 6-ої вечора, крім понеділка. Адреса УІА: 2 схід 79-та вулиця в Ню Йорку. Телефон для інформацій (212) 288-8660.

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ВЕЛИКОДНІХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" запрошує ВШановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Великодньому числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СОВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту $ 7.00	**4 цалі через 2 шпальти 40.00**
1 цаль через 2 шпальти 10.00	**5 цалів через 2 шпальти 50.00**
2 цалі через 2 шпальти 20.00	**6 цалів через 2 шпальти 60.00**
3 цалі через 2 шпальти 30.00	**та в інших розмірах**

Оголошення приймається до 10-го КВІТНЯ 1992 р. за новим і старим стилями.
Зголошення святочних побажань, РАЗОМ з ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

В справі святочних оголошень до поодиноких осіб і підприємств адміністрація телефонувати не буде.

• ПРАЦЯ •

•FUNERAL DIRECTORS•